

MAKTKAMP

Bakgrunnsstoff *Jes 14,13.14; Mark 9,35; 1 Kor 12,7–31; 1 Kor 13; Fil 2,3; 3 Joh; Åp 14,6.*

Minnevers ”Min kjære, ta ikke det onde til forbilde, men det gode! Den som gjør det gode, er av Gud. Den som gjør det onde, har ikke sett Gud” (3 Joh 11).

Maktkamper kan ta forskjellig form. Kampen om makten kan bli ufin, til og med voldelig, enten det gjelder herredømmet over keiserriker, storbedrifter eller religiøse stillinger og myndighet. Man kan godt si at den store konflikten i himmelen begynte med en maktkamp – Satan ville ha den stilling og makt som bare tilkom Jesus som skaper, og ikke skapte vesener. Denne holdningen kan dessverre også forekomme i menigheten.

3. Johannes, som er det siste av Johannesbrevene, handler om en maktkamp i en av de første menighetene. På den ene siden står apostelen Johannes, Gaius og Demetrios. På den andre siden står Diotrefes, som forsøker å befeste sin maktposisjon. En maktkamp i en lokalmenighet? Vi opplever da vel ikke sånt i våre dager? Eller?

Ukeoversikt Hvem var det Johannes skrev til? Hva vet vi om Gaius og hans personlighet som vi kan ha nytte av? Hva slags maktkamp var det som foregikk i menigheten?

SØNDAG

Den eldste og Gaius (3 Johs 1-4.13-15)

Dette er ett av de få brevene i Det nye testamentet (sammen med Filemon, 1. og 2. Timoteus og Titus) som er stilet til en enkeltperson og ikke til en menighet.

Det er interessant at Johannes her omtaler seg selv som ”den eldste” (3 Joh 1). Men Johannes var da apostel og ikke noen lokal menighetsleder, så hvorfor gjør han det? Det kan være flere grunner til det, og enkelte av dem utelukker ikke uten videre andre:

(1) Tittelen *eldste* kan vise til stilling, alder eller begge deler. I Johannes’ tilfelle virker det siste alternativet sannsynlig. (2) Ved å benytte tittelen *eldste* viser Johannes at brevet ikke bare er fra en venn, men at det er et offisielt skriv. (3) Tittelen påpeker at dens eier fortjener respekt og myndighet. (4) I 1 Peter 5,1 skriver Peter til de *eldste* og kaller seg selv en *eldste*, enda han er apostel. Det kan tenkes at Johannes bare følger hans eksempel. (5) Bruken av *eldste* hos Johannes kan også tyde på en ydmyk og kollegial holdning, noe som klart skiller seg fra Diotrefes’ fremferd.

Hva får vi vite om Gaius i 3 Joh 1-4?

Johannes må ha hatt et godt forhold til Gaius. Han kaller ham *kjære* og forteller ham at han i sannhet elsker ham. Tre ganger er det i vers 1 og 2 brukt avledninger av ordet ”å elske” i beskrivelsen av Johannes’ forhold til Gaius.

Hvordan forstår vi kristne hva det vil si å elske hverandre? Hvordan viser vi at vi elsker? Se 1 Kor 13

Johannes er glad for at Gaius lever i sannheten. Dette nevner han to ganger i vers 3 og 4 og sier at søsken som hadde truffet Gaius var fulle av lovord over hans gode kristne holdning og livsstil. For sin del gleder Johannes seg til å treffe Gaius med det første og få snakke med ham personlig. Hilsenene til og fra Gaius viser at det var mange troende som kjente ham og støttet ham.

Se over I Kor 13. I hvilken grad gir ditt liv uttrykk for de prinsipiene Paulus her snakker om? På hvilke områder gjør du det ganske godt, og på hvilke områder kan og bør du bli bedre?

MANDAG

Gaius og hans innsats i menigheten (3 Joh 5–8)

Les 3 Joh 5–8 og sammenfatt det Johannes sier. Hva er det viktig å lære av dette?

I sitt andre brev hadde Johannes tatt opp dette med gjestfrihet, og han hadde advart mot å vise gjestfrihet mot reisende misjonærer som lærte vranglære. Sanne troende kan ikke støtte antikrister. I 3. Johannes kommer apostelen tilbake til dette med gjestfrihet. Og her understreker han at enkelte omreisende misjonærer har behov for hjelp. De forkynte evangeliet gratis, men de trengte et sted å sove og litt mat. I motsetning til de vranglærerne Johannes allerede har snakket om var dette folk som på alle måter sto på Guds side.

Gaius hadde hjulpet dem og vist dem gjestfrihet. Misjonærene ble imponert og hadde omtalt Gaius i rosende vendinger i menigheten.

Det vi her står overfor er ikke bare gjestfrihet, ikke bare at man gir noen en seng for natta, men hele prinsippet med å støtte misjonen og forkynnernes arbeid. Johannes er glad for at Gaius behandlet dem som han gjorde. Det viser at han er åpen og villig

til å gi av seg selv for evangeliets fremme. I denne forstand burde Gaius være et eksempel for alle sammen. Herren har utvalgt oss troende til å utbre denne sannheten til hele verden.

Les Åp 14,6. Hvem er engelen, og hvor omfattende er hans misjon?

Som kristne rent generelt og som adventister i særdeleshet må vi være klar over vårt ansvar for å støtte opp om utbredelsen av evangeliet overalt i verden. Uansett stilling og oppgave kan vi alle sammen gjøre noe.

Hvor engasjert er du når det gjelder å utbre den sannheten vi har mottatt? Hva kan du gjøre som du ennå ikke gjør? Hvor mye av din tid, penger og egne bekvemmeligheter ville du være villig til å gi avkall på for at andre skulle få høre evangeliet om Jesus Kristus og løftet om hans gjenkomst?

TIRSDAG

Diotrefes (3 Joh 9.10)

”Da satte han seg ned, kalte de tolv til seg og sa til dem: ’Om noen vil være den første, må han være den siste av alle og tjener for alle’” (Mark 9,35).

Hvilket viktig kristent prinsipp finner vi i dette verset? Og hvordan kan vi lære å leve etter dette prinsippet?

Etter å ha vist til Gaius og hans innsats er Johannes nå klar til å ta fatt på Diotrefes, som var leder for den menigheten Gaius til-

hørte. Mannen var tydeligvis opphavet til mange problemer, og Johannes er fast bestemt på å sette ham på plass i rette tid.

Les 3 Joh 9.10. Hva med problemet med denne mannen? Hvordan kan vi ut fra det lille vi vet, si at han handler stikk i strid med kristen handlemåte? Se også Jes 14,13.14; Matt 12,37; 18,3–6; Fil 2,3.

Hvem nå enn denne Diotrefes var, så var han et problem. Andre menighetsmedlemmer ble skjøvet til side eller utstøtt av menigheten fordi de viser kristen gjestfrihet. Men ikke nok med det. Det later til at Diotrefes forsøkte å tilrane seg stillingen som menighetens eneste leder, eller iallfall den som satt med styringen. Han forvekslet kanskje maktlyst med iver for evangeliet. I sitt hovmod avfeide han både apostelen Johannes' og andres myndighet. Diotrefes gikk til og med så langt at han baktalte Johannes.

Dette var en farlig tendens, for det later til at Diotrefes ville være uavhengig av dem som hadde oppsynet med menigheten på høyere plan. Denne holdningen kan føre til drastiske endringer i menighetens natur og medlemmenes rolle i menigheten.

Kan det ikke tenkes at det bor en liten Diotrefes i oss alle sammen? Hva med deg? Er du maktsyk? Taler du imot dem du ikke liker? Og har du den leie feilen at du uten videre går ut fra det som er best for deg er best for hele menigheten?

ONSDAG**Vitnesbyrdet mot Demetrios**

Les 3 Joh 11. Hvorfor skrev Johannes dette da han gjorde det? Hvilket viktig poeng er det han vil fram til her, især når man ser på sammenhengen, der han advarer mot en menighetsleder som handler i strid med Jesu prinsipper?

Vers 11 er et overgangsvers. Det bygger bru mellom det Johannes har sagt om Diotrefes og det han skal til å si om Demetrios. Det onde har sin representant, og det er Diotrefes. Denne hovmodige streberen av en leder sies klart å stå på det ondes side. Derimot kan Demetrios tjene som et godt eksempel for Gaius.

Hva vet vi om Demetrios? 3 Joh 12.

I Apg 19,23–29 er det snakk om en annen Demetrios. Han var sølvsmed og sto bak opptøyene i Efesos da Paulus forkynte evangeliet der. Det finnes ingenting i teksten som tyder på at dette er samme person.

Demetrios var en hedningekristen. Han støttet apostelen Johannes og kan ha tilhørt hans nærmeste krets og vært en av de omreisende misjonærene. Det kan tenkes at Johannes ville han skulle være der når han skulle ta kampen opp mot Diotrefes. Det viktigste prinsippet vi kan hente i dette ene verset om Demetrios har kanskje med innflytelsens makt å gjøre. Les verset enda en gang. Hvem kunne vitne om Demetrios' troskap? Det kom fra mange retninger. Poenget er at hvis vi lever som kristne og er trofaste, så vil andre legge merke til det. De kan vitne om det. Og dessuten kan andre bli påvirket av det. Når alt kommer til

alt sender vårt liv ut et budskap, og dette budskapet kan påvirke andre enten i positiv eller negativ lei. Dermed er det ikke sagt at vi er fullkomne, det betyr ikke at vi ikke tabber oss ut, og det betyr ikke at vi ikke kan gjøre ting bedre. Nei, det betyr at andre ser oss, hører oss og påvirkes av oss. Spørsmålet blir bare: Hva er det for vitnesbyrd vi bærer fram?

Tenk deg at noen skulle avlegge rapport om deg og din kristne fremferd. Hva ville vedkommende skrive, og hvorfor det? Tenk gjennom hva det innebærer, det du svarer.

TORS DAG

Lederkrise i urmenigheten

Av det vi har sett må det ha vært en lederkrise i minst én av Johannes' menigheter. Etter hva han skriver skyldtes ikke problemene i første rekke teologi, men mest personlige ambisjoner og en endring i menighetens styreform. Men når det blir strid, gjelder det ofte enkelte stridsspørsmål og utvikler seg så til å omfatte andre. Slik kan det være her også: Det kan i det lange løp ha påvirket menighetens lære.

Vi merket oss en viss maktkamp og en higen etter uavhengighet. Dette gir seg i dag utslag i kongregasjonalisme-tanken, der lokalmenigheter prøver å opptre uavhengig av overordnede instanser og velger å greie seg alene. Slik var det ikke i Det nye testamentet.

I stedet utgjorde alle troende Kristi kropp. Alle de troende er også med i det kongelige presteskapet (*1 Pet 2,9*). Alle har mottatt åndelige gaver som menigheten trenger (*1 Kor 12,7–31*). Skillet mellom leksøsken og presteskap er fremmed for Det nye testamentet. Men Gud har kalt enkelte til lederstillinger i menigheten og gitt dem åndsgaver. Slike må behandles med respekt. Lederne er ikke feilfrie og må heller ikke gi inntrykk av å være det. I noen tilfeller kan det være god grunn til å klage på dem (*1 Tim 5,19*). Men hvis det må tas et oppgjør med lederen, må det gjøres varsomt og i kjærlighet.

Ja, lederne må lede, men de må også være hyrder, og først

og fremst må de være et eksempel til etterfølgelse for resten av Kristi kropp. Kravene til ledere finner vi gjengitt både i Det gamle og Det nye testamentet. Begrepene *biskoper* og *eldste* brukes fortsatt om hverandre i Det nye testamentet (*Apg 20,17.28*), men dette forandret seg drastisk senere i kirkehistorien da det ble skapt et strengt hierarki og menigheten nærmest ble det samme som det såkalte presteskapet.

Hva kan disse tekstene lære oss om hvordan menigheten skal styres? Mark 10,42–44; Apg 6,1–7; 15,6.22–25; 1 Tim 4,14; Jak 5,14.

Det nye testamentet vil ikke ha kaos og anarki i menigheten. Lederskapet er nevnt både på det lokale plan og for hele kirken. Men Jesus understreket selv at det i ledelsen av menigheten/menighetene må sitte ledere som har et tjenersinn. De lokale menighetene ble styrt av en gruppe eldste, og ikke bare av én. Beslutningene ble tatt sammen med hele menigheten.

FREDAG

Videre studium

Les disse tekstene om ledelse i menigheten: Joh 13,1–12; Ef 4,11–16; 1 Tess 5,12.13; 1 Tim 1,3.4; 4,13; 5,22; Tit 1–3; 1 Peter 5,1–4.

”De som har tilbøyelighet til å betrakte sitt personlige skjønn som det avgjørende, står i alvorlig fare. Satans overlagte bestrebelse går ut på å skille sådanne fra dem som er lysets formidlere, og ved hvem Gud har virket for å oppbygge og utvide sin gjerning på jorden. Å tilsidesette eller forakte dem som Gud har utpekt til å bære ansvar som ledere i forbindelse med arbeidet for sannhetens fremme, er å forkaste de midler som han har beskikket til hjelp, oppmuntring og bestyrkelse for sitt folk.”– *Evangeliets tjenere*, side 329 (GW:444).

”Gud har ikke satt noen kongelig makt i syvendedags adventis-tenes menighet til å herske over hele samfunnet eller til å herske over noen gren av virksomheten. Han har ikke bestemt at byrden for ledelsen skal hvile på noen få menn. Ansvarer er fordelt mellom et stort antall kompetente menn.” – *Vitnesbyrd for menighe-ten*, bind 3, side 189 (8T:236).

**Spørsmål til
drøftelse**

- 1. Tenk på makt og hvordan den blir brukt. Når er makt et gode, når er det et onde, og hvordan vet vi forskjellen på de to?**
- 2. Hvilke kristne hos dere kan man vise til som forbilder? Hva er det ved dem som er beundringsverdig? Og hva er farene ved å se opp til syndere som forbilder?**
- 3. Har du noen gang blitt grundig skuffet over én du så på som et forbilde? Hva lærte du den gangen som kan være til hjelp for andre? Hvordan kan vi lære av andres gode eksempel og likevel gå fri for skuffelsen hvis de svikter?**
- 4. Hvordan bør menigheten forholde seg når den har et problem med ledelsen? Hvordan kan den finne den rette balansen ved å gripe ordentlig fatt i saken og samtidig vise Kristi nåde og barmhjertighet?**
- 5. Hvilke personligheter i Bibelen (utenom Jesus) er dine fremste forbilder, og hvorfor? Snakk sammen om svarene deres og se hva dere kan lære av hverandre.**